

75. Tiistaina 4 päivänä kesäkuuta 1996

kello 23.20

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta .. 2129

Hallituksen esitys 15/1996 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

2) Hallituksen esitys laiksi alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta 2130

Hallituksen esitys 68/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 5/1996 vp

3) Hallituksen esitys laeiksi kotieläinjalostuslain 6 ja 15 §:n sekä hevostalouslain 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 85/1996 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 8/1996 vp

4) Hallituksen esitys laiksi Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 70/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 6/1996 vp

5) Hallituksen esitys laiksi yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain muuttamisesta 2132

Hallituksen esitys 35/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 7/1996 vp

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Anttila S-L.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

„ Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 15/1996 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 17.

„ Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 68/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 5/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 5.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laeiksi kotieläinjalostuslain 6 ja 15 §:n sekä hevostalouslain 5 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 85/1996 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 8/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 8.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 70/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 6/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 6.

Keskustelu:

Ed. A u l a : Arvoisa puhemies! Pidän erittäin tervetulleena tätä hallituksen esitystä laajentaa Kera Oy:n takaustoimintaa kattamaan myös palvelualojen yritykset ja toivonkin, että tämä esitys tulee mahdollisimman pian voimaan. Minusta hallitus on tämän asian kohdalla kiitettävästi viisastunut.

Kun täällä käsiteltiin muistaakseni viime syk-

synä Valtiontakuukeskusta koskevaa lakiesitystä, siinä yhteydessähän keskusta teki ehdotuksen, että Takuukeskuksen ns. toimialarajoituksia olisi purettu ja laajennettu sen toimialaa myös palvelualan pieniin yrityksiin. Silloin tuo esitys ei tullut hyväksytyksi, mutta on tietysti hyvä, että hallitus on ottanut opikseen ja nyt ottanut toimialarajoitusten purkamisen käyttöön Keran osalta.

Se on erityisen hyvä palveluyrityksille siksi, että jos aiotaan todella työttömyyttä tässä maassa puolittaa ja luoda mahdollisuuksia uusille työpaikoille, varmasti palvelualoilla niihin on paljon enemmän mahdollisuuksia kuin teollisuudessa. Juuri pienissä palveluyrityksissä vakuuksien puute on ollut aivan todellinen ongelma yritysten kehittämisessä.

Mikäli tästä uudistuksesta saatavat kokemukset ovat myönteisiä, niin kuin uskon, että ne ovat, toimialarajoituksia tulee jatkossa purkaa myös Keran varsinaisen lainoituksen osalta niin, että myös palvelualojen yritykset ovat mahdollisimman tasavertaisessa asemassa teollisuusyritysten kanssa.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Keran asioista on hyvin harvoin mahdollisuus puhua, aina joskus, mutta käytän tilaisuutta hyväkseni, eikä minulla ole mitään huomauttamista sitä vastaan, mitä ed. Aula esitti.

Kun Keran toimialavaltuuksia, lainoitus- ja takausmahdollisuuksia, lisätään, pitää kuitenkin alkaa kiinnittää huomiota myös asiantuntemuksen tasoon, jota Keran aluetoimistoissa on, tai miksi niitä nyt kutsutaankin. Minä olen vähän sitä mieltä, että aluetoimistoissa asiantuntemus yrityselämän kaikilla alueilla ei ole paras mahdollinen. Tämä perustuu paljolti kertomuksiin, joita olen kuullut sellaisten henkilöiden taholta, jotka ovat pyrkineet saamaan apua omalle toiminnalleen tietysti, ja jonkin verran muuhun tietoon. Olen aina korostanut sitä, että ei niillä, jotka ovat yritystutkijoita ja joilla ei juurikaan ole yrityselämän muuta kokemusta kuin koulutus ja sen jälkeen mennään Keran tehtäviin, juurikaan ole asiantuntemusta katsoa, mikä yritys-idea on kannatettava ja tuen arvoinen, menestyvä sillä tavalla, että sillä olisi jonkinlainen jatkuva merkitys. Toisin sanoen ammattitaitoa Keran toimistoihin ja yritystutkijoiden työhön pitäisi saada lisää.

Ed. M a n n i n e n : Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä ensiksi kiitän hallitusta tästä lakiesityksestä.

Mitä tulee Keran asiantuntemukseen, haluan todeta, että viime vuonna on suoritettu kansainvälinenkin arviointitutkimus Kerasta. Samoin erillisen selvitysmiehen toimesta on vielä selvitetty Keran ja Valtiontakuukeskuksen työnjakoa ja toimialajakoa, jonka tulos nyt osittain on tässä nähtävissä. Arviointitutkimuksen mukaan Kera on erittäin asiantunteva, sillä on erittäin hyvä ja laaja, koko maan kattava verkosto ja Keran yritystutkijat ovat parasta, mitä Suomessa on tänä päivänä löydettävissä. Myös kansainvälisesti Kera edustaa erinomaista osaamista ja asiantuntemusta.

Siksi toivonkin, että tulevaisuudessa koko pk-yritysten sektori voisi olla Keran hoidossa, sillä käytännön kokemukset kertovat, että Valtiontakuukeskus ei juurikaan pysty palvelemaan kaikkien pienimpiä ja pieniä yrityksiä, joita pääasiassa suomalainen yrityskehitys on täynnä. Tältä pohjalta pitäisi todella jatkossa entisestään laajentaa Keraa ja antaa sille voimavaroja. Se on parasta elvytystä suomalaiselle yritystoiminnalle.

Ed. Väistö: Arvoisa puhemies! Yhdyn paljolti niihin ajatuksiin, joita ed. Manninen edellä toi esille Keran asiantuntemuksesta.

Ed. Aula totesi, että työllisyyden kannalta pienet ja keskisuuret yritykset ja erityisesti palvelualan yritykset ovat keskeisellä sijalla. Tähän asiaanhan keskusta viime syksynä erityisesti talousarvion käsittelyn yhteydessä kiinnitti hallituksen huomiota. Siitä syystä on erittäin hyvä, että nyt tässä takausongelmassa ja riskirahoitusasiassa ollaan pääsemässä askel eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Kun hallituksen esityksessä takaustoiminnan rajoituksia poistetaan muilta osin paitsi varsinaisen maatilatalouden osalta, täytyy todeta, että meillä erityisesti maaseutu-yrityttäjätyydyssä edelleen on jonkinlainen rajanveto-ongelma eli maatiloilla on pulmallinen tilanne yritystoiminnan rahoituksen ja myös riittävien takaus- ja muiden järjestelyjen osalta joissakin tilanteissa. Tästä syystä pitäisi edelleen rajanvetoasiaa tarkastella niin, että ei tulisi tilanteita, jolloin ei löydy rahoituskanavaa tai ei saada riittäviä takausjärjestelyjä aikaiseksi maaseutu-yrityttäjätyydyden osalta, kun elinkeino- ja työllisyyspohjaa ollaan laajentamassa.

Arvoisa puhemies! Esitys kaikinensa on merkittävä askel eteenpäin ja palveluyritysten kannalta tärkeä.

Ed. Luhtanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustan taholta on parissakin

puheenvuorossa tuotu esiin se, että keskusta oli ajamassa takaustoiminnan toimialojen rajoituksen poistamista. Minä kyllä toteaisin näin, että kyllä oli talousvaliokunnassa ihan yhtenäisen mietinnön ansiota, että näistä ahtaista toimintarajoista pääsisimme pois ja takaustoiminta saataisiin koskemaan myös palveluyrityksiä, niin kuin sitten vajaan vuoden kuluttua hallitus antoi tämän esityksen. Voin todella sanoa, että talousvaliokunnassa tämäkin esitys oli erittäin suurella määrällä yksimielinen.

Ed. Aittoniemi: Arvoisa puhemies! Totean ed. Manniselle ja muille: Ei teidän tarvitse kuin tutustua eräisiin niistä harvoista kirjallisista kysymyksistä, joita olen tehnyt Hyrynsalmen suunnastakin, niin näette, että Kera on osaksi läpikotaisin mätä toiminnaltaan eikä sen toimintoja ole kaikissa asioissa tutkittukaan. Minä olen joskus vähän pöyhäissyt. Aina, kun tuikkaa sinne vähän piikillään, savua nousee. Näin on asia.

Väitän edelleen, että voi olla yrittäjä, jolla on idea, menestymisen mahdollisuus; hän menee Keraan, mutta kun hänen pärstänsä ei miellytä — voin sanoa erään sellaisenkin yrittäjän, jonka aviovaimo on ollut tässä salissa vielä edellisellä eduskuntakaudella — saa istua siellä toimistossa monta päivää eikä saa markkaakaan. Sen sijaan Kera saattaa jakaa jollekulle sellaiselle rahaa, jolla ei ole mitään menestymisen mahdollisuuksia, ja jopa niin, että kun yhtiö on jo konkurssissa, annetaan vielä käynnistämistukea. Tämänkin uskallan sanoa, ed. Manninen.

On siellä tietenkin hyviäkin yksilöitä toki paljon, mutta aina on sen verran varaa sanoa näin eduskunnan tontilta, että syytä on vähän katsella perään sekä ammattitaitoa että muutakin.

Ed. Luhtala: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän ed. Aittoniemelle voisi todeta, että hyvin pitkälle Kerakin perustaa päätöksensä harkintavaltaan, jossa ihmiset tekevät päätöksiä, ja ihmisillä on omat heikkoutensa. Siinä varmaan vaikoittaa pärstäkerroinkin jonkin verran, miten koetaan joku ihminen tai jokin yritys.

Pääsääntöisesti Keran asiantuntemus on kuitenkin aika korkealla tasolla, mitä itse olen joutunut asioimaan siellä ja yrittänyt jelpata joitakuuta ihmisiä. Minusta he ovat laskeneet hyvin asiantuntevasti ja katsoneet, pystyykö yritys toimimaan jatkossa, arvioineet sen tilanteen. Siinä mielessä ihan myönteisiä kokemuksia on tullut siitä.

Yksi ongelma, joka rajanvedon osalta ilmeisesti vielä jää, on se, että Kera on suhtautunut aika kielteisesti kuitenkin sellaiseen palvelutoimintaan, joka toimii pyörien päällä. Ainakin viimeisten tietojen mukaan, kun yhtäkin yritystä yritin saada eteenpäin, että saisi rahoja sieltä, todettiin, että heillä on sellainen periaate, että jos yritys on pyörien päällä, se ei oikeastaan kuulu heidän alueeseensa. Tässäkään ei näy erityisesti sitä, helpottuisiko tämä puoli. Se on valitettavaa siinä mielessä, että sinällään ei ole kysymys siitä, että kilpailu millään tavalla vääristyisi, vaan linjanvedosta siinä, onko yritys liikennöintiä, kuljetusta, mitä hyvänsä, ja siihen puoleen tällä hetkellä ainakaan ei ole varoja liennyt. Ennen kaikkea haja-asutusalueella sen tyyppinen toiminta olisi hyvä ja se, että myös tällaisia yrityksiä autettaisiin jatkossa.

Ed. Manninen: Arvoisa puhemies! Haluan ed. Aittoniemelle todeta, että varmaan virheitä sattuu Kerallekin. Kukaan ei ole virheetön, ei laitos eikä yksityinen ihminenkaan, ja sielläkin palvelijat ovat tietysti inhimillisiä yksilöitä ja varmasti tällaisia ikäviäkin tapauksia sattuu.

Mutta kokonaisuutena Kera on varmasti ammattitaitoisesti johdettu, ammattitaitoinen erityisrahoituslaitos. Sitä osoittaa myös se, että huolimatta vaikeasta lamasta, jonka yli me elimme, Keran luottotappiot pysyivät pahimmillaanakin, voi sanoa, hyvin kohtuullisina.

Omalta osaltani olen kokenut Keraa entisessä ammatissani tavallaan asiakkaan roolissa, mutta olen myös 14 vuoden ajan ollut erään yhtiön hallintoneuvoston jäsenenä, en tosin enää tänä päivänä. Monessa suhteessa olen myös perehtynyt yhtiön toimintaan suhteellisen läheltä, eikä minun tarvitse puhua huhupuheiden enkä kuulopuheiden perusteella asiasta.

Vielä toteaisin, että eräs ongelma näissä vertailuissa on myös se, että Valtiontakuukeskus käyttää Euroopan unionin määritelmää pk-yrityksistä, kun Kera käyttää suomalaista perinteistä määritelmää, ja näiden välillä on aika huomattava ero. Tästäkin aiheutuu osittaisia harhakäsitteitä, kun vertaillaan näitä laitoksia keskenään.

Kaiken kaikkiaan mielestäni Keralla on ollut ja on edelleen, toivottavasti tulevaisuudessakin, merkittävä rooli suomalaisen yritys-elämän kehittämisessä.

Ed. Holopainen: Arvoisa puhemies! Näen erinomaisen hyvänä asiana, että tällainen hallituksen lakiesitys on nyt käsiteltävänä ja että

myös pienille palvelualan yrityksille mahdollistuisi mukaantulo Keran riskirahoituksen piiriin. Uskon, että takaustoiminnan laajentaminen mahdollistaisi työpaikkojen syntymisen nimenomaan muutaman hengen yrityksiin. Suuri ongelma on ollut, kuten hallituksen lakiesityksessä todetaan, vakuuksien puute. Pienyritykset ovat laittaneet kotinsa ja kaiken mahdollisen takaukseen, että voisivat harjoittaa yritystoimintaa.

Nyt on todettu, että tällaisessa työttömyyslanteessa työpaikkoja syntyisi nimenomaan näihin pienyrityksiin, ja toivotaan, että lakiesitys tullessaan vahvistetuksi mahdollistaa työpaikkojen synnyttämisen nimenomaan pienyrityspuolelle.

Ed. Kallio: Arvoisa rouva puhemies! Meidän yritystukijärjestelmällemme on tyypillistä tiukat rajoitukset. Yleensä tukien piiriin ovat päässeet ainoastaan tuotannolliset yritykset eli palveluyritykset matkailua lukuun ottamatta, rakennustoiminta ja liikenneyritykset ovat olleet selkeästi ulkopuolella. Kun verrataan meidän tilannettamme esimerkiksi keskeisiin kilpailijamaihimme, meidän järjestelmämme poikkeaa tässä suhteessa hyvinkin paljon muista maista. Kera-lain muutoksella pyritään selkeästi parantamaan pienten ja keskisuurten yritysten vakuusongelmaa, joka on edelleenkin keskeinen.

Mitä tulee asiantuntemukseen ja osaamiseen erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten piirissä, minulla on hieman erilainen käsitys kuin ed. Aittoniemellä. Sanoisin, että Keran osaaminen sillä sektorilla on meidän yritystukiorganisaatioistamme aivan ylivoimainen. Olen pitkälti samaa mieltä kuin ed. Manninenkin. Olen myös tutustunut, sanoisinko, puolueettoman ulkopuolisen tekemään evaluointiraporttiin, joka antaa kohtuullisen hyvän arvosanan Keralle tässä suhteessa, huomattavasti paremman kuin Valtiontakuukeskukselle, joka käsittääkseni olisi kuitenkin toinen vaihtoehto takausten myöntäjäksi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 35/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 7/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan
mietintö n:o 7.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julis-
tetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna
keskiviikkona kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 23.38.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

